

TÜRKİYE'DE KADIN İSTİHDAMININ DURUMU

İşgücü piyasasındaki genel gelişmeler

- Küresel krizin etkisiyle işsizlik oranları artıyor
- Tarımda istihdam azalıyor ve kadınlar işgücü dışında kalıyor
- Kadının işgücüne katılım oranı erkeklerin çok gerisinde kalmaya devam ediyor

İstihdama ilişkin karşılaştırmalı veriler (2007 yılı için)

- Erkeklerin istihdam oranı:
 - Dünyada %74,3¹
 - AB-25'de %73²
 - Türkiye'de %64,3³
- Kadınların istihdam oranı:
 - Dünyada %49,1
 - AB-25'de %58,6
 - Türkiye'de %22,2
 - *Başka bir deyişle, Türkiye genelinde sadece 4 kadından biri çalışıyor*

Türkiye'de kadın istihdamına ilişkin son veriler (2008 Kasım⁴)

- Son dönemlerdeki kısmi artışa rağmen kadınların işgücüne katılım oranı son 20 yıldır geriliyor: 1988 yılında kadınların işgücüne katılım oranı %34,3 iken bu oran 2008 yılında %25,4'tür. Erkekler için ise işgücüne katılım oranı %71,8.
- Kırdan tarım, kentte hizmetler kadınların en çok istihdam edildiği sektörler: Kadınların %49'u tarımda, %13'ü sanayide, %35'i hizmetlerde istihdam edilmektedir.
- Kadınlarda ücretli ve yevmiyeli %52, ücretsiz aile işçisi %36, kendi hesabına çalışan %11 ve işveren %1.
- Kentlerde, kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler gibi üst düzey yönetim kademelerinde kadınların istihdam oranı sadece %5,4.

İşgücünün özellikleri (Kasım 2008)

- Kadınlarda eğitim düzeyi yükseldikçe işgücüne katılım oranı artıyor: Lise ve dengi meslek lisesi mezun kadınların işgücüne katılım oranı %33,6 iken bu oran yükseköğretim mezunları için %71,2'dir.
- Kadınların işgücüne katılım oranının en yüksek olduğu yaş grubu 25-29'dur.

İşsizlik (Kasım 2008)

- Kadınların tarım dışı işsizlik oranı %20,5 iken erkeklerin tarım dışı işsizlik oranı %14,1. Genç kadınlarda aynı oran %31,9'a yükseliyor.

¹ ILO (2008) Global Employment Trends for Women, Geneva: ILO Publication.

² EUROSTAT, 2007

³ TÜİK, 2007

⁴ TÜİK, Kasım 2008.

- Çalışmaya hazır ancak bir iş aramayanlar ile eksik istihdamdakiler dahil edilirse işsizlik oranı çok daha yüksek rakamlara ulaşıyor.
- Genç kadınlarda işsizlik oranı daha yüksek: İşsizlik oranı 15+ üstü kadınlar için %12,7 iken bu oran 15-24 yaş arası genç kadınlarda %23,3'tür.

Kayıt dışılık (Kasım 2008)

- Yeni yaratılan işler çoğunlukla kayıt dışı işler
- Enformel/kayıt dışı çalışma her alanda ve statüde kadınlar arasında daha yaygın
- 2008'de istihdamdaki kadınların %60'ı ve erkeklerin %39'u sosyal güvenlik kapsamı dışında

Kadın işgücü arz ve talebinde sorunlar (Kasım 2008)

- Kadınların işgücü dışında kalmasında cinsiyete dayalı işbölümü ve ataerkil zihniyet yapıları etkili
- Kadınlar erkeklerin 6 katı süreyi günlük ev ve bakım işlerine harcıyor
- Çocuk, hasta ve yaşlı bakımında kamusal hizmetler çok yetersiz, dolayısıyla kadın işgücü arzı kısıtlanıyor